

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.II.1115/2021/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2022. július 14.
Az ügy tárgya: hamis tanúzás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: I. rendű
Elsőfok: Egri Járásbíróság, 2.B.403/2016/52., ítélet, tárgyalás, 2019. március 5.
Másodfok: Egri Törvényszék, 2.Bf.273/2019/27., ítélet, nyilvános ülés, 2021. február 9.
Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hamis tanúzás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálvá az Egri Járásbíróság 2.B.403/2016/52., illetve az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.273/2019/27. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja.

Az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát 250 (kettőszázötven) napi tételre, az egy napi tétel összegét 1.500 (ezeröttszáz) forintra enyhíti.

Az így kiszabott, összesen 375.000 (háromszázhetvenötezer) forint pénzbüntetés eddig esetlegesen meg nem fizetett részét meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

A Kúria elrendeli az I. rendű terhelt által esetlegesen megfizetett pénzbüntetés 375.000 (háromszázhetvenötezer) forintot meghaladó részének – a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai kamatával együtt – a részére történő visszatérítését.

Egyebekben a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] Az Egri Járásbíróság a 2019. március 5-én kihirdetett 2.B.403/2016/52. számú ítéletével az I. rendű terheltet 2 rendbeli csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], 3 rendbeli hamis tanúzás büntette [Btk. 272. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés I. fordulat] és hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 2 év, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre, 250 napi tétel – napi tételenként 1.500 forint, összesen 375.000 forint – pénzbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az I. rendű terhelt és védője által bejelentett fellebbezés folytán eljáró Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. február 9-én meghozott 2.Bf.273/2019/27. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Mellőzte az I. rendű terhelttel szemben szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabását, ugyanakkor a pénzbüntetés napi tételeinek számát 540 napra, az egy napi tétel összegét 2.500 forintra, a pénzbüntetés teljes összegét 1.350.000 forintra súlyosította. Egyebekben a járásbíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A jogerős ítélet I. rendű terhelt cselekvőségével érintett tényállása az alábbiakat tartalmazza:

– Az I. rendű terhelt 2009. december 30. napján, majd 2010. május 6. napján jogtalan haszonszerzés céljából írásban felszólította a cég 1 ügyvezetőjét tanú 1-et, hogy részére 4.327.680 forint összegű tagi kölcsönt törvényes kamatával együtt a cég 1 fizessen vissza 2010. május 31. napjáig az általa megjelölt számlára. Az I. rendű terhelt tudatában volt annak, hogy a cég 1-nek ilyen összegű tagi kölcsönt nem nyújtott.

– Tanú 1, a cég 1 ügyvezetője az I. rendű terhelt által követelt összeg megfizetésétől elzárkózott, azt nem teljesítette, részben azért nem, mert a kölcsön fiktív volt, másrészt azért, mert elévült a követelés.

– Ezt követően az I. rendű terhelt 2010. július 27. napján a jogtalan követelés érvényesítése céljából fizetési meghagyás iránti kérelmet terjesztett elő közjegyzőnél, mely ellentmondás folytán 2010. szeptember 7. napján perré alakult.

– Az iratok a Nyíregyházi Városi Bíróságra 2010. szeptember 30. napján érkeztek meg, az eljárás P.23.226/2010. számon indult. A városi bíróság az ügy áttételét rendelte el 2010. november 25. napján a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságra, hatásköri ok miatt. A peres eljárás a megyei bíróságon 2010. november 25. napján indult. A Nyíregyházi

Törvényszék a 6.P.20.477/2012/20 számú ítéletével, amely 2013. január 2. napján kelt, az I. rendű terhelt, mint felperes 4.327.680 forint és járulékai iránti keresetét elutasította. Az alperes a cég 1 volt. Fellebbezés folytán a Debreceni Ítéltábla a 2013. május 23. napján kelt Pf.II.20.185/2013/7. számú ítéletében helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

– Az I. rendű terhelt a Nyíregyházi Városi Bíróságon a P.23.226/2010. számon indult polgári peres eljárásban felperesként jogi képviselője útján 2010. szeptember 30. napján benyújtott előkészítő irata mellékleteként becsatolta a 2002. december 31. napján kelt kölcsönszerződést, a 2003. december 29. napján kelt kölcsönszerződés módosítását, a ... sorszámu felvásárlási jegyet. A kölcsönszerződés, annak módosítása, valamint a felvásárlási jegy hamis okiratok voltak.

– Miután a cég 1 nem fizette meg az I. rendű terhelt által követelt összeget, illetőleg a polgári perben is elutasították az I. rendű terhelt követelését, így kár nem keletkezett, a cselekmény kísérleti szakban maradt. (I. tényállási pont)

– Az I. rendű és II. rendű terhelt a cég 1 tagjai voltak 2014. évben.

– A Nyíregyházi Törvényszék mint cégbíróság a hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárásban a 2014. február 14. napján kelt Cgt. 15-14-00196/2. számú végzésében felhívta a cég 1-et arra, hogy a végzés kézhezvételét követő 30 napon belül jogi képviselőjük útján változásbejegyzési kérelmet csatoljon a 3/2013. (05.24.) számú és a 4/2013. (05.24.) számú taggyűlési határozatoknak a végzésben megjelölt jogszabálysértő rendelkezéseinek mellőzésével összefüggésben.

– A cég 1 ügyvezetője tanú 1 volt.

– Tanú 1 a cégbíróság végzésében foglaltak teljesítése végett 2014. március 13. napján 18 órai kezdettel taggyűlést hívott össze a cég 1 fióktelepére.

– A fióktelepen a taggyűlés kitűzött időpontjában, azaz 2014. március 13. napján 18 órakor az I. rendű és a II. rendű terhelt nem jelent meg. A taggyűlés az I. és II. rendű terhelt távollétében is határozatképes volt, és meghozták mindazokat a határozatokat, amelyeket a törvényességi felügyeleti eljárásban a Nyíregyházi Törvényszék mint cégbíróság előírt.

– Tanú 1, mint a cég 1 ügyvezetője 2014. március 18. napján a változásokat bejelentette a Nyíregyházi Törvényszék mint cégbíróság felé. Ez alapján a hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárás a 2014. április 3. napján kelt Cgt. 15-14-000196/4. számú végzéssel megszüntetésre került.

– Az I. rendű terhelt 2014. március 17. napján megküldte tanú 1 ügyvezető részére az 2014. március 13. napján 19 óra 17 perc és 19 óra 58 perc között készült taggyűlési jegyzőkönyvet. A taggyűlési jegyzőkönyvben az I. rendű terhelt, mint jegyzőkönyvvezető és a II. rendű terhelt, mint jegyzőkönyv-hitelesítő azt rögzítették, hogy 2014. március 13. napján 18 órai kezdettel taggyűlést tartottak, amelyet azonban határozatképtelensége miatt nem tudták véghezvinni, ezért a meghívóban leírtak szerint megismételt taggyűlés megtartására került sor.

– Az I. rendű terhelt a 2014. március 14. napján kelt levelében arra kérte tanú 1 ügyvezetőt, gondoskodjon arról, hogy az ő és a II. rendű terhelt részvételével tartott megismételt taggyűlésen hozott és megküldött taggyűlési jegyzőkönyvbe foglalt határozatoknak megfelelően a cég 1 társasági szerződése módosításra kerüljön, és ezen módosítások cégbírósági bejegyzése is megtörténjen.

– A megismételt taggyűlés tartását semmi nem indokolta, mivel azon az I. és II. rendű terhelten kívül senki „nem vett részt”, mivel a valódi taggyűlés 2014. március 13. napján 18 órától 18 óra 19 percig megtartásra került. A megismételt taggyűlést valójában nem is tartották meg, mivel az I. rendű és a II. rendű terhelt 2014. március 13. napján 19 óra 17 perc

és 19 óra 58 perc között már nem is tartózkodott város 1-ben. Az I. rendű terhelt ezen időszakban telefonált, és a cellainformációk alapján megállapítható, hogy az I. rendű terhelt ezen időszakban nem város 1-ben, hanem város 2-n tartózkodott.

– Az I. rendű terhelt által megküldött valótlan tartalmú taggyűlési jegyzőkönyvet tanú 1 ügyvezető nem küldte meg a Nyíregyházi Törvényszéknek mint cégbíróságnak.

– Az I. rendű és a II. rendű terhelt a valótlan tartalmú taggyűlési jegyzőkönyv készítésével és felhasználásával eredménytelenül próbáltak meg a saját részükre előnyöket szerezve változást eszközölni a cég 1 társasági szerződésében. (III. tényállási pont)

– Az I. rendű terhelt 1996. április 16. napjától 2008. október 30. napjáig az egy cégcsoporthoz tartozó cég 2, cég 3 és a cég 1 ügyvezetője volt.

– Az I. rendű terhelt, mint magánszemély szerződést készített arról, hogy kölcsönadott a cég 2-nek 3862 mázsa kukorica felvásárlási árát, összesen 7.353.248 forintot kamatmentesen, melynek átvételét a kölcsönvevő aláírásával elismerte és nyugtázta. A szerződést ügyvéd ellenjegyezte. A szerződésben megállapodtak abban, hogy a tőke visszafizetése 2004. december 30. napjától számított 1 év elteltével válik egy összegben esedékessé. A szerződést kölcsönvevőként és kölcsönadóként egyaránt az I. rendű terhelt írta alá saját kezűleg.

– A szerződésben megjelölt kölcsönadás, illetőleg kölcsönbe vétel azonban a valóságban nem történt meg.

– Az I. rendű terhelt – amikor már nem volt a cég 2 ügyvezetője – 2009. december 30. napján írásban felszólította a cég 2-t, hogy kölcsöntartozás jogcímén 7.353.748 forintot, valamint ezen összeg 2006. január 1. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamatát legkésőbb 2010. január 15. napjáig az általa megjelölt számú számlára utalja át.

– A teljesítési határidő eredménytelen elteltére tekintettel az I. rendű terhelt 2010. november 16. napján a felszólítást a cég 2 felé megismételte, 8 napos határidő tűzésével, amely eredménytelenül telt el.

– Az I. rendű terhelt a jogtalan követelése érvényesítése végett a Nyíregyházi Törvényszéken 2011. február 2. napján keresetet nyújtott be a bíróságra, amelyben a 7.353.248 forint tőke, ennek kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A Nyíregyházi Törvényszéken a polgári peres eljárás 5.P.20.218/2011. számon indult meg.

– Az I. rendű terhelt a 2011. február 2. napján benyújtott keresetleveléhez mellékelte, becsatolta a 2004. december 30. napján kelt kölcsönszerződést, mint hamis magánokiratot, valamint a 2009. december 30. napján és a 2010. november 16. napján kelt megfizetésre vonatkozó felszólításokat.

– A Nyíregyházi Törvényszék az I. rendű terheltnek, mint felperesnek a cég 2 alperes ellen 7.353.248 forint és járulékai iránt indított perében a felperes keresetét elutasította. Fellebbezés folytán a Debreceni Ítéltábla 2014. szeptember 18. napján kelt Pf.II.20.757/2013/7. számú ítéletével a Nyíregyházi Törvényszék ítéletét a perköltség vonatkozásában változtatta meg, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

– Maga a kölcsönszerződés, illetve a kölcsönszerződés mögötti termelésre, gazdasági eseményre vonatkozó adatok fiktívek voltak, amelyeket az I. rendű terhelt a keresetleveléhez mellélekltként csatolt. (IV/1. tényállási pont)

– A cég 3-at 1993. június 22.-én jegyezték be a cégjegyzékben, a Cg. 15-09-061838 cégjegyzékszám alatt. A cégjegyzésre 1992. december 7.-től 1996. április 16.-ig személy 1, 1996. április 16.-tól 2008. október 30.-ig I. rendű terhelt ügyvezető, 2008. október 30.-tól 2008. november 26.-ig személy 2 felügyelőbiztos, 2008. november 26.-tól 2010. május 27.-ig tanú 2, 2010. május 28.-tól pedig tanú 3 ügyvezető volt jogosult.

– Az I. rendű terhelt mind kölcsönadó és a cég 3, mint kölcsönvevő között az alábbi összegű fiktív tagi kölcsönszerződések készültek:

1994. augusztus 8. napján 10 évi időtartama 1.209.000 forint, évi 25 %-os, de maximum a mindenkor érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatlábbal számított kamattal,

1996. augusztus 31. napján 5 év időtartamra 1.979.000 forint, 21 %-os, de maximum a mindenkor érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatlábbal számított kamattal,

1996. szeptember 30. napján 5 év időtartamra 4.420.000 forint, 21 %-os, de maximum a mindenkor érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatlábbal számított kamattal,

1996. november 28. napján 5 év időtartamra 1.140.000 forint, 21 %-os, de maximum a mindenkor érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatlábbal számított kamattal,

1997. november 30. napján 5 év időtartamra 3.000.000 forint, 19 %-os, de maximum a mindenkor érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatlábbal számított kamattal
lévő összeg.

– Az I. rendű terhelt, mint kölcsönadó és a cég 3, mint kölcsönvevő között összesen 11.000.748 forint tőkét és kamatait tartalmazó szerződés készült. A szerződéseket az I. rendű terhelt, mint kölcsönadó és a cég 3, mint kölcsönvevő részéről szintén az I. rendű terhelt írta alá az összes szerződésen.

– Az I. rendű terhelt 2011. június 6. napján írásban felszólította a cég 3 akkori ügyvezetőjét, tanú 3-at, hogy az 1994. augusztus 8. napján kelt, 1996. augusztus 31. napján kelt, 1996. szeptember 30. napján kelt, 1996. november 28. napján kelt, 1997. november 30. napján kelt kölcsönszerződések alapján összesen 11.000.748 forintot és kamatait, a kölcsöntartozás jogcímén, legkésőbb a felszólítás kézhezvételétől számított 15 napon belül az általa megjelölt számú számlára utalja át.

– Tanú 3, mint a cég 3 ügyvezetője az I. rendű terhelt felszólító levelét 2011. június 7. napján átvette, azonban a kért összeget nem fizette meg.

– Az I. rendű terhelt ezután keresetlevelet nyújtott be 2013. január 23. napján a Nyíregyházi Törvényszékre 11.000.748 forint tőke és kamatai iránt a cég 3 alperes ellen. Az ügy a Nyíregyházi Törvényszéken 13.G.15-13-040043/104/1. szám alatt volt folyamatban.

– Az I. rendű terhelt a keresetlevele mellékleteként becsatolta az 1994. augusztus 8. napján kelt, 1996. augusztus 31. napján kelt, 1996. szeptember 30. napján kelt, 1996. november 28. napján kelt és az 1997. november 30. napján kelt fiktív kölcsönszerződéseket, mint hamis magánokiratokat.

– A Nyíregyházi Törvényszék az I. rendű terhelt felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű terhelt fellebbezést terjesztett elő, majd azt követően, hogy a bíróságtól nem kapta meg az illetékfeljegyzési jogot, a fellebbezését visszavonta, így az elsőfokú bíróság ítélete 2015. szeptember 30. napján jogerőre emelkedett. (V/2. tényállási pont)

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, elsődlegesen – a Be. 608. § (1) bekezdés f)

pontjára figyelemmel – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában, másodlagosan a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati ok bekövetkezését állítva.

[5] Az indítvány eljárási szabálysértést kifogásoló érvei szerint az elsőfokú bíróság – a másodfokú bíróság ítéletének [16] és [24] bekezdésében is alátámasztott módon – indokolási kötelezettségének hiányosan tett eleget, amelyet a másodfokú bíróság sem pótolta határozatának [25]-[35] bekezdésében. Ekként a védő szerint a törvényszék ítélete néhány bizonyíték értékeléséről számot adott ugyan, de nem küszöbölte ki az elsőfokú ítélet legfőbb hiányosságát, miszerint a járásbíróság nem indokolta meg, hogy a felsorolt bizonyítékokat miként értékelte, és azok miért cáfolják az I. rendű terhelt védekezését.

[6] A vázolt körülmények között az I. rendű terhelt védője a jogerős ítélet indokolását oly mértékben hiányosnak ítélte, amely a rendelkező résszel fennálló teljes ellentétét okozza.

[7] Az indítványnak a büntető anyagi jog szabályainak megsértésére alapított másodlagos iránya szerint az I. rendű terhelt terhére rótt csalás a törvényi tényállás teljességéhez megkívánt tévedésbe ejtés vagy tévedésben tartás hiányában nem valósult meg. Ha ugyanis büntetőjogi bizonyossággal kétséget kizáróan nem lehet megállapítani, hogy az I. rendű terhelt nem termelt kukoricát és paradicsomot, és azt nem értékesítette az ügyben szereplő cégek részére, akkor a Be. 7. § (4) bekezdésében foglaltakkal összhangban nincs helye a bűnösség megállapításának sem.

[8] A védő álláspontja szerint mivel a tényállás nem foglal állást, hogy az I. rendű terhelt folytatott-e ilyen termelőtevékenységet, abból az sem következik, hogy nem termelt kukoricát és paradicsomot, miként az sem, hogy nem értékesítette terményét az ítéletben felsorolt cégek részére, végül az sem, hogy a termény ellenértékét e gazdasági társaságok az I. rendű terhelt részére kifizették volna. Gondolatmenete eredményeként hiányzónak vélte az I. rendű terhelt részéről a tévedésbe ejtésre irányuló szándék fennállását, hivatkozva arra, hogy a terhelti védekezésnek megfeleltethető tények tényállásbeli kizárásának elmaradásával a csalás kísérlete sem állapítható meg.

[9] Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt terhére rótt hamis tanúzás büntetést illetően a tényállásban szerepeltetett fiktív okiratokat legfeljebb színlelt szerződésként tartotta értékelhetőnek, a színlelt szerződés felhasználása egy valós követelés bizonyítására pedig nem vonhatja maga után a hamis tanúzás megállapíthatóságát.

[10] Végül, kifogásolta a tényállásban írt cselekmény alapján a hamis magánokirat felhasználása vétségének felrovását is, kifejtve, hogy erre legfeljebb abban az esetben kerülhetett volna sor, ha a tényállás azt is rögzíti, miszerint az I. rendű terhelt egyáltalán nem járt város 1-ben. Ehhez képest a tényállás csak azt tartalmazza, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt a megismételt taggyűlés időpontjában nem tartózkodott város 1-ben. A bíróság ítéletében írt időponttól függetlenül azonban „a taggyűlés még megtartásra kerülhetett”. Önmagában azon tény leszögezése, hogy az ítéletben szereplő időpontban a terhelték nem tartózkodtak a helyszínen, még nem teszi a megismételt taggyűlésről készült jegyzőkönyvet hamissá, az abban foglaltakat meg nem történtté. E körben eljárásjogi szabálysértést is azonosítani vélte, amely abban nyilvánult meg, hogy a bíróság tanú 4-et és tanú 1-et nem hallgatta ki e tényállási pont kapcsán, ráadásul figyelmen kívül hagyta a terhelték város 1-i jelenlétét igazoló tanúk vallomását.

[11] A védő a felhozott indokok alapján elsődlegesen a támadott határozat hatályon kívül helyezésére, és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítására tett indítványt. Másodlagosan indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú határozatot változtassa meg, és a terheltet az ellene emelt vád alól mentse fel.

[12] A Legfőbb Ügyészség a BF.1164/2021/2. számú átiratában az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta, ugyanakkor a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó felülvizsgálati ok bekövetkezését észlelte.

[13] A BH 2017.48. számon közzétett eseti döntés felhívásával kifejtette, hogy jelen esetben a védő az indokolás hiányos voltára való hivatkozással valójában annak helyességét vitatja, amely kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, és tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának meg nem engedett támadásaként értékelendő. Egyebekben pedig az indokolás és a rendelkező rész összhangban áll, így az állított eljárási szabálysértés nem valósult meg.

[14] Megítélése szerint a felülvizsgálati indítvány másodlagos iránya a tényállás Be. 650. § (2) bekezdésében tilalmazott támadásán alapul, és az I. rendű terhelt védője a bizonyítékok Be. 659. § (2) bekezdése által meg nem engedett eltérő értékelésével alakította ki az irányadó tényállástól eltérő, illetve abban nem szereplő tényekre alapított jogi álláspontját. Ezzel szemben az irányadó tényállás maradéktalanul rögzíti azokat a tényeket, amelyek az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítását megalapozzák a terhére rótt cselekmények tekintetében.

[15] Emellett jelezte, hogy a másodfokú bíróság a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontjában írt, és a felülvizsgálati eljárásban hivatalból figyelembe venni előírt felülvizsgálati okot megvalósítva a súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg ügydöntő határozatát.

[16] Kifejtette, hogy bár nem vitásan az elsőfokú bíróság két büntetési nem szerinti büntetést is kiszabott az I. rendű terhelttel szemben, míg a másodfokú bíróság csak egyet, azonban az elsőfokú bíróság által kiszabott két büntetés esetén a súlyosítási tilalom külön-külön is érvényesül. Hivatkozott a BH 2020.64. számon közzétett eseti döntésére, amely kimondja a különböző büntetési nemeket és az azokkal együtt járó joghátrányokat nem lehet közös nevezőre hozni. Az ügyészi álláspont szerint a másodfokú bíróság a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás mellőzésével sem emelhette volna fel az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát és az egy napi tétel összegét.

[17] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletet változtassa meg, és az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát és az egy napi tétel összegét az Egri Járásbíróság ítéletében foglaltaknak megfelelően enyhítse, egyebekben pedig a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[18] Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében az indítványban írtakat fenntartotta.

[19] Az átirat érveit kifogásolva, és a felülvizsgálati indítványban foglaltakra is visszautalva kifejtette, hogy nem az ügydöntő határozat indokolásának helyességét vitatja, hanem az indokolás hiányos voltát állítja, amely az indokolást az ítélet rendelkező részével teljes mértékben ellentétessé teszi.

[20] Megismételte továbbá a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével kapcsolatosan korábban előterjesztett érveit.

[21] Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratának kézbesítését követően benyújtott észrevételében ellentmondásosnak vélte az elsőfokú és a másodfokú bíróság által megállapított tényállást, amelyből azt a következtetést tartotta levonhatónak, hogy „nincs az ügynek bizonyítékokon nyugvó tényállása”. A bíróságok ezért elmulasztották a tényállás feltárását, mint ahogy megfelelő indokok nélkül mellőzték „alapos és részletes” bizonyítási indítványait.

[22] A jogerős ítéletben foglalt tényállást kirívóan iratellenesnek nevezve a felmentésére tett indítványt.

III.

[23] A felülvizsgálati indítvány – az abban foglaltaktól eltérő okból – alapos.

[24] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[25] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[26] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság az ügydöntő határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[27] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértést képez, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[28] A Be. 451. § (5) bekezdése szerint a határozat részét képező indokolás a bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló, jelentős tényeket és körülményeket, valamint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat tartalmazza.

[29] Ekként az indokolás rendeltetése

– egyfelől a döntés, tehát valamely rendelkezés (jogkövetkeztetés) ténybeli alapjának rögzítése (a tényállás),

– másfelől számadás a döntéshozatali tevékenységről (a tényálláson kívüli indokolás).

[30] A tényállás és a tényálláson kívüli indokolás megkülönböztetése a vizsgált feltétlen eljárási szabálysértés szempontjából alapvető jelentőségű.

[31] Az eljárási szabálysértés megállapítására ugyanis csak az vezethet, ha a rendelkező rész (jogkövetkeztetés) és a tényálláson kívüli indokolás áll egymással ellentétben (Bfv.III.868/2012/14.). Ha azonban – e főszabály alóli kivételként – a bűnösség kimondásáról szóló rendelkezéshez tartozó tényállás, vagyis a rendelkezés ténybeli alapja teljes egészében hiányzik, az a felülvizsgálati eljárásban szintén az abszolút eljárási szabálysértés körében nyer értékelést (BH 2021.193., BH 2017.324.).

[32] Ennek megfelelően az ítélet indokolása teljes mértékben ellentétes a rendelkező résszel, ha

– az ítélet nem csupán a tényállást, de a tényálláson kívüli indokolást sem rögzíti, azaz, ha az ítélet írásba foglalása elmaradt (Bfv.II.283/2022/13.),

– a bíróság ítéletének rendelkező része – bár a terhelttel szemben büntetést szab ki – nem tartalmazza a büntetőjogi felelősség megállapítását, a bűncselekmény megnevezését és jogszabályi alapját, noha az indokolás a bűncselekmény elkövetését megállapítja (Bfv.125/2020/7.).

[33] Az eljárási szabálysértés a kiragadott példákban is kitűnően tehát akkor állapítható meg, ha az ellentét a büntetőjogi főkérdések – a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása – tekintetében áll fenn a rendelkező rész és az indokolás között.

[34] Ezzel szemben a tényállás és a rendelkező rész összhangjának hiánya nem az eljárási szabályokat (az indokolási kötelezettséget), hanem a büntető anyagi jogot sérti. Ennek alapja, hogy az irányadó tényállásnak az alkalmazott Btk. szempontjából jelentős valamennyi tény tartalmaznia kell. Ehhez képest ítélt meg, hogy a megtámadott ügydöntő határozat rendelkezései a büntető anyagi jog szabályaival összhangban állnak-e. Ha azonban a rendelkezések helytálló vagy téves mivoltának kérdésében az irányadó tényállás alapulvételével nem lehet megnyugtatóan állást foglalni, akkor ez egyben a büntető anyagi jogi szabály sérelmét eredményezi. Ezért felülvizsgálatban ugyancsak a büntető anyagi jog szabályainak megsértését – és nem az indokolás hibáját – jelenti, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan ellentmondásokat tartalmaz, amelyek miatt a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésekben nem állapítható meg, hogy a bíróság milyen tényállásra alapította ítéletének a felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló rendelkezéseit (BH 2021.280.).

[35] Felülvizsgálati eljárásban azonban a megállapított tényállás esetleges megalapozatlansága nem vizsgálható. Ellenkező esetben a jogerő beállta után a felülvizsgálati eljárásban érvényesíteni lehetne a tényállástól eltérő körülményekre hivatkozó álláspontot, ami a Be. 659. § (1) bekezdésének és a 650. § (2) bekezdésének nyílt megkerülését jelentené.

[36] Az I. rendű terhelt védője pedig a feltétlen eljárási szabálysértés címen pontosan az irányadó tényállást támadva, a bizonyítékok eltérő értékelésén keresztül az eltérő tényállás megállapítása iránti igényét kifejtve érvelt az indokolás és rendelkező rész ellentmondásossága mellett, függetlenül attól, hogy az indítványát a bevezető részben foglaltak szerint deklarálta e tényállás alapulvételével terjesztette elő.

[37] A védő ugyanis valójában a bíróság mérlegelő tevékenységét kifogásolta, amikor az indokolást hiányosnak ítélve kifejtette, hogy a bíróság:

- nem merítette ki az I. rendű terhelt védekezését, és nem adott számot róla, hogy a felsorolt bizonyítékok miként cáfolják azt,
- nem adta indokát az I. rendű terhelt védekezését alátámasztó bizonyítékok elvetésének, illetve az indítványban megjelölt bizonyítás mellőzésének.

[38] A felülvizsgálati indítványban előterjesztett érvényesített kifogások ekként valójában a bizonyítékok felülvizsgálati eljárásban tilalmazott újraértékelését célozzák. Az indokolás helyessége azonban kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálat során meg nem engedett támadása {BH 2017.48. [20] bekezdés}.

[39] Ehhez képest abszolút eljárási szabálysértés megállapítására vezető ellentét a támadott ítélet rendelkező része és indokolása között nem fedezhető fel: a bűnösség megállapítását és büntetés kiszabását rögzítő rendelkező részt követően az indokolás ugyancsak az I. rendű terhelt bűnössége mellett érvel. Érveinek helyessége, a mérlegelés támadhatatlansága, az ítélet megalapozottsága a felülvizsgálat keretein kívül esik.

[40] A kifejtettek tükrében az ellentét nem az ügydöntő határozat rendelkező része és indokolása, hanem a jogerős ítéletben foglalt döntés és az I. rendű terhelt védőjének az ügy érdemére vonatkozó álláspontja között áll fenn. Ez az ellentét azonban nem felülvizsgálati ok.

[41] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[42] A felülvizsgálat korábban már ismertetett szabályai szerint a Kúria a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás alapján vizsgálhatta meg a védőnek az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények megvalósulását vitató érveit. A jogkövetkeztetések helyessége tehát kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítéltető meg (BH 2004.102.).

[43] Ez azt is jelenti, hogy a tényálláson kívül eső, azaz a bíróság által meg nem állapított, és kizárólag a felülvizsgálati indítványban hivatkozott körülmények a felülvizsgálati eljárás során figyelmen kívül maradnak. Ennek megfelelően az indítvány elbírálása során nem vehető figyelembe az a tényállásban meg nem állapított tény, amely szerint:

- az I. rendű terhelt akár termelhetett is kukoricát és paradicsomot,
- a megtermelt terményeket kizárólag a tényállásban szereplő gazdasági társaságok részére értékesítette,
- ennek ellenértékét e gazdasági társaságok nem fizették ki.

[44] A Be. 659. § (1) bekezdése folytán irányadó tényállásból pedig az indítványozó álláspontjával szemben mind a csalás büntettének, mind a hamis tanúzás büntettének, mind a hamis magánokirat felhasználása vétségének törvényi tényállási elemei hiánytalanul kitűnnek.

[45] A jogerős ítéletben az I. rendű terhelt terhére rótt, csalás büntetteként minősített cselekmények leírását az I. (cég 1), IV/1. (cég 2) és V/2. (cég 3) tényállási pont tartalmazza.

[46] Az I. és a IV/1. pontban a tényállás egyaránt rögzíti, miszerint az I. rendű terhelt kölcsönszerződés alapján nyújtott pénzösszeg visszafizetését követelte a cég 1-től és a cég 2-től, noha „tudatában volt annak, hogy a cég 1-nek ilyen összegű tagi kölcsönt nem nyújtott” (elsőfokú ítélet 6. oldal), illetve a cég 2 részére a „kölcsönadás, illetőleg kölcsönbe vétel azonban a valóságban nem történt meg” (elsőfokú ítélet 9. oldal).

[47] Az V/2. tényállási pontban pedig az irányadó tényállás tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt, mint kölcsönadó és a cég 3, mint kölcsönvevő között fiktív tagi kölcsönszerződések készültek, és az I. rendű terhelt ezen, a valóságnak meg nem felelő tartalommal készült szerződésekre hivatkozással követelte az általa ténylegesen nem nyújtott tagi kölcsön visszafizetését.

[48] A nem létező tartozás visszafizetésére irányuló felszólítással az I. rendű terhelt megtévesztő magatartást tanúsított. A sértett gazdasági társaságok ügyvezetőinek címzett – a neki jogszerűen nem járó pénzösszegek kifizetését célzó – felszólítás egyúttal jogtalan haszonszerzésre irányult, és gazdasági társaságok vagyonában a jogszerű alapot nélkülöző követelés összegével egyező kár okozására volt alkalmas. Mivel azonban a gazdasági társaságok képviseletében eljáró passzív alanyok a megtévesztés nyomán nem tanúsították az I. rendű terhelt által várt magatartást, és a kívánt összegek kifizetése iránt nem intézkedtek, a sértett gazdasági társaságok vagyonában értékcsökkenés nem állt be, így mindhárom cselekmény a Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti kísérleti szakban rekedt.

[49] Az irányadó tényállás ugyancsak rögzíti, hogy az I. rendű terhelt az eredménytelen fizetési felszólítást követően – perré alakult – fizetési meghagyást terjesztett elő az cég 1-el és a cég 3-al szemben, illetve keresetlevelet nyújtott be a bíróságra a cég 2-vel szemben a fizetési felszólításokban szereplő összegek teljesítésének polgári peres úton történő kikényszerítése végett. A polgári ügyben mindhárom ügyben eljáró Nyíregyházi Törvényszékre becsatolta

- a kölcsönszerződést, annak módosítását, valamint a felvásárlási jegyet, amelyek „hamis okiratok voltak” (I. tényállási pont),

- a kölcsönszerződést, mint hamis magánokiratot (IV/1. tényállási pont),
- a fiktív kölcsönszerződéseket, mint hamis magánokiratokat (V/2. tényállási pont).

[50] A tényállásból ekként úgy tűnik, mintha a bíróság szinonimaként használná a fiktív és a hamis okirat fogalmát, noha azok jelentése távolról sem azonos, hiszen a hamis okirat alaki hibát, míg a fiktív tartalmi valótlanyságot jelent. A tényállás ugyanakkor nem tartalmazza azokat a tényeket, amelyek alapján a benyújtott okiratok hamis mivoltára következtetést lehetne vonni, csupán a tartalmi valótlanyságukat fejt ki.

[51] A Btk. 272. § (2) bekezdés c) pontjába ütköző, és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő hamis tanúzás büntettét az követi el, aki polgári ügyben hamis okiratot vagy hamis tárgyi bizonyítási eszközt szolgáltat.

[52] Az igazságszolgáltatás törvényes és zavartalan működését azonban egyaránt veszélyezteti a bizonyítás lényeges eszközeinek alakilag vagy tartalmilag hamis megjelenítése és felhasználása. A törvényhozó büntetőjogi védelemben részesíti az okiratokat, emellett azonban az igazságszolgáltatás rendjét védve speciális tényállást is alkotott. Ugyanakkor ez nem érinti a hamis okirat mibenlétének értelmezését, következésképpen nem jelenti a magánokirat-hamisítás (hamis magánokirat felhasználása) vétségének törvényi tényállásában külön felsorolt – hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú – formák szűkítő értelmezhetőségét. Nyelvtani és rendszertani értelmezés eredményeként sem helytálló az értelmezés, mely szerint a hamis tanúzás büntetténél a hamis okirat azokra az esetekre korlátozódik, ha nem az állította ki, akit kiállítóként feltüntet, illetve, ha a tartalmát utóbb jogellenesen megváltoztatták. Minthogy a törvényi tényállás a hamis okirat szolgáltatását tartalmazza, így az az okiratok teljes körét, a magánokiratot és a közokiratot is felöleli, ebből következően pedig magába foglal minden olyan elkövetési magatartást, amely az elkövetéskor hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) 274. §-a, illetve a 276. §-a, illetve az elbíráláskor hatályos Btk. 343. §-a és 345. §-a szerint tilalmazott. A közbizalom ugyanis egyformán fűződik mind az okiratok valóságához, mind pedig az okiratok valóságú tartalmához. A büntetőjogi szabályozás ennek megfelelően kiterjed nemcsak a valótlan tartalmú hamis okiratokra, hanem a valóságú tartalmú hamis okiratokra és a valótlan tartalmú valódi okiratokra is (BH 2001.157.).

[53] Az I. rendű terhelt tehát a Nyíregyházi Törvényszék előtt folyamatban volt polgári ügyben a valótlan tartalmú okiratok szolgáltatásával az I., a IV/1. és az V/2. tényállási pontban is maradéktalanul kimerítette a hamis tanúzás büntettének törvényi tényállási elemeit.

[54] Az alapügyben eljáró bíróságok a hamis magánokirat felhasználásának vétségét is alappal rótták az I. rendű terhelt terhére.

[55] A III. tényállási pont ugyanis félreérthetetlenül rögzíti, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt a valóságban meg sem tartott taggyűlésről készített jegyzőkönyvet, és az I. rendű terhelt e valótlan tartalommal készült okiratot küldte meg a cég 1 ügyvezetője részére az abban foglalt taggyűlési határozatok végrehajtása céljából.

[56] Az eljáró bíróságok tehát helyesen állapították meg az I. rendű terhelt bűnösségét 2 rendbeli csalás büntettének kísérletében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], csalás büntettének kísérletében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], 3 rendbeli hamis tanúzás büntettében [Btk. 272. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés I. fordulat] és hamis magánokirat felhasználásának vétségében is (Btk. 345. §), ezért a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati ok bekövetkezésére hivatkozó indítvány alaptalan.

[57] Törvényi főszabályként a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok

alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés]. E rendelkezés alóli kivételként azonban a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be [Be. 659. § (6) bekezdés].

[58] A Legfőbb Ügyészség átiratában a hivatalbóli felülbírálat eredményeként a súlyosítási tilalom szabályainak másodfokú bíróság általi megsértésére hivatkozott.

[59] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja szerint felülvizsgálati okot képez, ha a bíróság az ügydöntő határozatát a súlyosítási tilalom megsértésével állapította meg.

[60] A súlyosítási tilalom alapszabályaként az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be [Be. 595. § (1) bekezdés].

[61] A Be. 595. § (4) bekezdése szerint a súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki

a) büntetést azzal szemben, akinek az ügyét elsőfokon önállóan alkalmazott intézkedéssel bírálták el,

b) elzárás, közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, kiutasítás helyett szabadságvesztést annak felfüggesztése mellett sem,

c) felfüggesztett szabadságvesztés helyett végrehajtandó szabadságvesztést,

d) végrehajtandó szabadságvesztés helyett hosszabb tartamú szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem,

e) az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések számát meghaladó további büntetéseket, ide nem értve a szabadságvesztés helyett alkalmazott büntetéseket,

f) az elsőfokú bíróság által nem alkalmazott mellékbüntetést,

g) lefokozás, szolgálati viszony megszüntetése helyett szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem.

[62] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság szabadságvesztés és pénzbüntetés kiszabásáról is rendelkezett az I. rendű terhelttel szemben. A másodfokú bíróság – az I. rendű terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában – a járásbíróság ítéletét megváltoztatva mellőzte ugyan a szabadságvesztést, azonban a napi tételek számát és az egy napi tételösszeget egyaránt felemelve súlyosabb pénzbüntetést szabott ki vele szemben.

[63] A súlyosítási tilalom alapszabályát a Be. 595. § (1) bekezdése rögzíti, amelyhez képest a Be. 595. § (4) bekezdése csupán eligazító sarokkövet képező segédszabály.

[64] Amíg az alapvető szabály a súlyosabb büntetés – vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában való – kiszabásának általános tilalmában ölt testet, addig a Be. 595. § (4) bekezdésének negatív szabályozásával a törvény kimerítően részletezi azt, hogy a felülbírálatot végző bíróság mit nem tehet meg. Az ítélkezési gyakorlatban a negatív rendelkezések a bíróság számára törvényi parancsként áthághatatlan tilalmat képeznek. Ugyanakkor az ítélkezési gyakorlatban az ellenkezőből való következtetéssel általánosan elfogadott értelmezés, hogy ami nem ütközik a negatív meghatározott rendelkezésekbe: alkalmazható, éspedig attól függetlenül, hogy – bár nem sérti a súlyosítási tilalmat – adott esetben a terhelt terhére eshet {EBH 2018.B14. [21] bekezdés}. Ami tehát nem ütközik az e törvényhely által felsoroltakba, az kiszabható, illetve alkalmazható {BH 2019.296. [23] bekezdés}.

[65] Magától értetődő azonban, hogy a bíróság döntésének nem csupán a Be. 595. § (4) bekezdésében, de az 595. § (1) bekezdésében írt negatív szabályozásra is figyelemmel kell

lennie. A (4) bekezdésben szabott korlátok hiánya nem jelenti a bíróság döntése elé az (1) bekezdésben állított korlátok áthágásának tilalma alóli kivételt.

[66] Éppen ezért a felülbírálat tárgyát képező ügyben a súlyosítási tilalom sérelme nem a Be. 595. § (4) bekezdésében foglalt kiegészítő szabály alapulvételével bírálható el. A szóban forgó szabályozás jelen ügyben lényeges rendelkezései ugyanis egyfelől – a szabadságvesztés kiemelésével – az egyes büntetési nemek összehasonlítását végzik el a súlyosítási tilalom szempontjából, korlátokat állítva az eltérő büntetési nemek egymással való felváltása elé [b) pont], másfelől pedig az elsőfokon nem alkalmazott büntetési nem – ide nem értve a szabadságvesztés helyett alkalmazott büntetések – kiszabásának tilalmát rögzítik [e) pont].

[67] A másodfokú bíróság eljárása azonban nem a Be. 595. § (4) bekezdés b) pontjában, és nem is a (4) bekezdés e) pontjában meghatározott szabályok mentén ítéltető meg, hiszen a törvényszék nem a szabadságvesztés helyett szabott ki pénzbüntetést, hanem a már a járásbíró által is kiszabott pénzbüntetés súlyosítása felől határozott.

[68] Önmagában az a körülmény azonban, hogy a másodfokú bíróság döntése a súlyosítási tilalom Be. 595. § (4) bekezdésében írt tételes (segéd)szabályait nem sérti, a fentiekben írtak szerint még nem képezi elégséges alapját annak a következtetésnek, hogy a súlyosabb pénzbüntetés kiszabása a büntetőeljárás szabályaival összhangban állna. E következtetés feltételeként a súlyosítási tilalom Be. 595. § (1) bekezdésében foglalt alapszabályainak vizsgálata sem kerülhető meg.

[69] A Be. 595. § (1) bekezdésének rendelkezései pedig egyértelműek: a vádlott büntetését súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. A törvény kategorikus rendelkezése a Btk. 33. § (1) bekezdésében meghatározott valamennyi büntetési nemre egyaránt alkalmazandó tartalommal bír. Következésképpen, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon a Btk. 33. § (3) bekezdésének alkalmazásával egymás mellett kiszabott több büntetés bármelyikét – akár más büntetés egyidejű enyhítése mellett – a vádlott terhére szóló fellebbezés hiányában súlyosítja, azzal a súlyosítási tilalom Be. 595. § (1) bekezdésében foglalt alapvető szabályait szegi meg.

[70] Ezzel összhangban Kúria a BH 2019.296. számon közzétett eseti döntésében jelen alapügyre is vonatkoztatható elvi tartalommal szögezte le, hogy a súlyosítási tilalom az eltérő büntetési nemek egymással történő felváltásának tilalmára és az adott büntetés azonos büntetési nemben belüli súlyosításának tilalmára is egyaránt vonatkozik.

[71] Mindezekből következően az Egri Törvényszék a súlyosítási tilalom Be. 595. § (1) bekezdésében írt szabályainak megsértésével súlyosította az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetést.

[72] Az így beállt törvénysértés a másodfokú bíróság súlyosítási tilalmat sértő ítéletének megváltoztatásával, és az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal egyező, 250 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 375.000 forint kiszabásával orvosolható.

[73] Ha a rendkívüli jogorvoslat folytán hozott határozat pénzbüntetés megfizetésére kötelezést alacsonyabb mértékben tartalmaz, akkor a befizetett összeg és az alacsonyabb mértékű kötelezés különbözetét a terheltnek vissza kell téríteni, a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt [Be. 856. § (2) bekezdés].

[74] Ennek megfelelően a Kúria elrendelte az I. rendű terhelt által esetlegesen megfizetett pénzbüntetés 375.000 (háromszázhetvenötezer) forintot meghaladó részének – a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt – a részére történő visszatérítését.

[75] A Kúria nem észlelt további olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles.

[76] Ekként a Kúria – a felülvizsgálati indítványnak – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen, a 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – helyt adott, és megtámadott határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés d) pontja alapján megváltoztatva maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot, egyebekben a jogerős határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[77] Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[78] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételtén előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2022. július 14.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzinger Márton s.k. előadó bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró